

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
ректор
професор
«» 2025 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(вступного іспиту /співбесіди)

ПСИХІАТРІЯ

для вступників до аспірантури
галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю I2 «Медицина»

Полтава – 2025

Програма вступного випробування «Психіатрія» для вступників до аспірантури галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю І2 «Медицина»

«18» березня 2025 року – 14 с.

Розробники:

Ігор Петрович Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;

Андрій Миколайович Скрипніков - завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, професор, доктор медичних наук;

Лариса Олександрівна Герасименко - професор ЗВО кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, доктор медичних наук, професор;

Рустам Ісроілович Ісаков - професор ЗВО кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, доктор медичних наук, професор.

ВСТУП

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи

без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,25 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50

3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми

31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Закон України «Про психіатричну допомогу» про проведення психіатричного огляду.
2. Закон України «Про психіатричну допомогу» про надання інформації про стан психічного здоров'я особи.
3. Закон України «Про психіатричну допомогу» про надання амбулаторної психіатричної допомоги.
4. Закон України «Про психіатричну допомогу» про професійні права, обов'язки та пільги лікаря-психіатра, інших працівників, які беруть участь у наданні психіатричної допомоги.
5. Закон України «Про психіатричну допомогу» про конфіденційність відомостей про стан психічного здоров'я та про надання психіатричної допомоги.
6. Закон України «Про психіатричну допомогу» про госпіталізацію осіб у примусовому порядку.
7. «Закон України «Про психіатричну допомогу» про забезпечення безпеки надання психіатричної допомоги та запобігання небезпечним діям з боку осіб, які страждають на психічні розлади.
8. Закон України «Про психіатричну допомогу» про забезпечення прав осіб, які отримують психіатричну допомогу.
9. Закон України «Про психіатричну допомогу» – діагностика психічного розладу та лікування особи, яка страждає на психічний розлад.
10. Закон України «Про психіатричну допомогу». Основні правові та організаційні засади забезпечення громадян психіатричною допомогою.
11. Методи дослідження психічно хворих.
12. Психосоціальна дезадаптація і психогенні психічні розлади.
13. Сучасний стан проблеми вчення про шизофренію. Клінічні прояви, діагностика, типи перебігу шизофренії.
14. Шизофренія: клінічні форми, типи перебігу.
15. Шизоафективний розлад: клініка, діагностика, лікування

16. Особливості клінічного перебігу параноїдної форми шизофренії
17. Форми перебігу шизофренії та її вікові особливості. Вікові відмінності терапії.
18. Особливості призначення нейролептиків. Злоякісний нейролептичний синдром.
19. Сучасна терапія шизофренії.
20. Клінічна характеристика, діагностика, терапія, профілактика та експертиза біполярного афективного розладу.
21. Варіанти перебігу БАР, поняття про циркулярність, моно- та біполярність.
22. Рекурентний депресивний розлад: клінічна характеристика, діагностика, терапія, профілактика.
23. Хронічні афективні розлади (розлади настрою): циклотимія, дистимія. Клінічна характеристика, діагностика, терапія, профілактика.
24. Тривожні розлади. Класифікація. Клінічна характеристика, діагностика, терапія.
25. Обсесивно-компульсивний розлад. Клініка. Діагностика. Сучасний погляд на терапію.
26. Соматоформні розлади. Клінічна характеристика, діагностика, терапія.
27. Сучасний підхід до фармакотерапії депресії.
28. Терапія афективних психозів та питання профілактики суїцидальних дій.
29. Антидепресанти: класифікація, характеристика, показання до застосування.
30. Надання невідкладної допомоги при отруєнні снодійними, седативними та іншими психотропними препаратами.
31. Основні принципи тамування психомоторного збудження.
32. Епілепсія: клінічні прояви, класифікація. Епілептичні психози.
33. Клінічна характеристика малого та великого епілептичного нападу, зміни особистості при епілепсії.
34. Клінічна характеристика та тамування епілептичного статусу.
35. Алкогольний делірій: діагностика, клінічна картина, терапія.

36. Гострі та хронічні алкогольні психози: клінічна характеристика, особливості перебігу, терапія.
37. Комордібність алкоголізму з іншими психічними розладами (захворювання шизофренічного спектру, органічні та травматичні ураження мозку, епілепсія).
38. Клінічні прояви алкогольної інтоксикації. Тамування алкогольної інтоксикації.
39. Тамування запійних станів та алкогольного абстинентного синдрому.
40. Нікотинізм: тютюнова залежність — медико-соціальний аспект. Клініка. Методи терапії.
41. Гострі реакції на стрес (афективно-шокові реакції)
42. Реакції адаптації та реакції на стрес. Перша психологічна допомога.
43. Посттравматичний стресовий розлад: клініка, діагностика, терапія, реабілітація та профілактика.
44. Реактивні психози: гострі, підгострі, затяжні.
45. Сучасна терапія психогенних розладів.
46. Терапевтична тактика при панічних атаках.
47. Психічні порушення при ЧМТ: клініка, діагностика, питання терапії.
48. Клінічна характеристика, лікування, профілактика та експертиза різних форм розумової відсталості.
49. Хвороба Альцгеймера: клінічна характеристика, діагностичні критерії та диференційна діагностика, особливості перебігу, терапія.
50. Судинна деменція: клінічна характеристика, діагностичні критерії та диференційна діагностика, особливості перебігу, терапія.
51. Розлади особистості. Класифікація. Клінічна характеристика, діагностика, питання терапії.
52. Дитячий аутизм: клініка, діагностика, терапія, реабілітація та профілактика.
53. Застосування психотерапії в психіатричній практиці. Класифікація психотерапевтичних методів та методик.
54. Класичні методи психотерапії в практиці лікаря-психіатра.

55. Групова психотерапія в психіатрії та наркології.

56. Психотерапія. Класифікація синтетичних (психотерапія «new wave») та неокласичних методів психотерапії.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна (Базова):

1. Герасименко Л.О. Психогенні психічні розлади / Л.О. Герасименко, А.М. Скрипніков, Р.І. Ісаков/ навч.-метод. посібник - К.: ВСВ «Медицина», 2021. — 208 с.
2. Герасименко Л.О. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації: навчальний посібник / Л.О. Герасименко, А.М. Скрипніков, Р.І. Ісаков – К.: ВСВ «Медицина», 2023. 120 с.
3. Герасименко Л.О. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації: навчальний посібник / Л.О. Герасименко, А.М. Скрипніков, Р.І. Ісаков – К.: ВСВ «Медицина» друге видання, 2025. 1151 с.
4. Ісаков Р.І. Психосоматична патологія / Р.І. Ісаков – К.: ВСВ «Медицина», 2023. 167 с.
5. Кожина Г.М. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці / Кожина Г.М., Марута Н.О., Юр'єва Л.М. та ін. / навч.-метод. посібник - К.: ВСВ «Медицина», 2019. — 344 с.
6. Козідубова В.М. Психіатрія / Козідубова В.М., Долуда С.М., Брагін Р.Б., Баричева Е.М. / – Харків: Оберіг, 2013 р. с. 1019 -1058.
7. Мішиєв В.Д. Розлади психічної сфери /В.Д. Мішиєв, Б.В. Михайлов, Є.Г. Гриневич, В.Ю. Омелянович – К.: ВСВ «Медицина», 2023. – 127 с.
8. Скрипніков А.М. Діагностичний процес у психіатрії: навчально-методичний посібник / Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2012. – 128 с.
9. Скрипніков А.М. Деменція: клінічний, патоморфологічний психофармакологічний. Особливості догляду за пацієнтами з деменцією. / А.М. Скрипніков, Гринь К.В., Погорілко О.В./ навчально-методичний посібник. Полтава: ПП «Астроя», 2021. – 148 с.
10. Скрипніков А.М. Екстрена наркологічна допомога/ Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Кидонь П.В. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2024 - 120с.
11. Скрипніков А.М. Ментальне здоров'я населення Полтавської області: колективна монографія / за ред. А. М. Скрипнікова, Л. О. Герасименко. – Полтава. ПП «Астроя», 2023. – 190 с.
12. Юр'єва Л. М. Охорона психічного здоров'я [Електронний ресурс]: підручник для лікарів / [колектив авторів]; за заг. ред. професора Л. М. Юр'євої, професора Н.О. Марути. — Харків: Строков Д. В., 2022

Додаткова :

1. Герасименко Л. О. Посттравматичний стресовий розлад / Л. О. Герасименко // *НейроNEWS: психоневрологія та нейропсихіатрія*. – 2021. – № 8. – С. 27–32.
2. Герман Д. Психологічна травма та шлях до видужання. (Серія «*Non-fiction*»). Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
3. Гринь К. В. Депресії пізнього віку: поширеність та клініко-психопатологічні особливості / К. В. Гринь // *Український журнал медицини, біології та спорту*. – 2020. – Т. 5, № 3 (25). – С. 40–45.
4. Ісаков Р.І. Масковані депресії / Ісаков Р.І.// *НейроNEWS: психоневрологія та нейропсихіатрія*. – 2021. – № 10. – С. 18–23.
5. Ісаков Р. І. Методичні підходи до визначення психічного здоров'я / Р. І. Ісаков // *Практикуючий лікар*. – 2021. – Т. 10, № 4. – С. 48–50.
6. Ждан В.М. Основи медичної психології: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рів. акред. та лік.-інтерн. / Ждан В.М., Скрипніков А.М., Животовська Л.В. та ін. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. 255 с.
7. Кожина А. М. Ефективність психоосвітніх програм в наданні допомоги особам, що перенесли екстремальні події / А. М. Кожина [и др.] // *Український вісник психоневрології*. – 2015. – Том 23, - 2 (83) С. 109
8. Кидонь П.В. Нозологічна структура надання стаціонарної психіатричної допомоги в Полтавській області у 2023 році / П.В. Кидонь // *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. – 2024. – Т. 24, вип. 2 (86). – С. 166-169
9. Мішиєв В.Д. (2004) Сучасні депресивні розлади: Керівництво для лікарів. Видавництво МС, Львів, 208 с.
10. Погорілко О.В. Аутоагресивна поведінка підлітків / Погорілко О.В., Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І. / – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – 128 с.
11. Рахман Л. В. Параметри соціальної дисфункції при терапевтично резистентних депресіях/ Л. В. Рахман // *Медична психологія*. – 2018. – Т. 13, № 1. – С. 36 – 41.
12. Рудь В. О. Роль хронічного больового синдрому в мотивації суїцидальної поведінки психічно хворих / В. О. Рудь // *Архів психіатрії*. – 2004. – № 3 (38). – С. 62–64.
13. Скрипніков А.М. Перинатальна психологія Навчальний посібник / А.М. Скрипніков, Л.О. Герасименко, Р.І. Ісаков – К.: Видавничий дім Медкнига, 2019 - 112с.
14. Скрипніков А.М. Клініко-психопатологічні та патопсихологічні характеристики пацієнтів з параноїдною шизофренією, поєднаною з вживанням канабіноїдів Монографія / А.М. Скрипніков, Л.О. Герасименко, В.О. Рудь, П.В. Кидонь/ УМСА.- Полтава.: АСМІ, 2021. - 176 с.
15. Скрипніков А.М. Канабіс та канабіноїди: навчальний посібник / А.М. Скрипніков, Л.О. Герасименко, В.О. Рудь, П.В. Кидонь/ УМСА.- Полтава.: АСМІ, 2020. - 120 с.

16. Скрипніков А.М. Психосоціальна дезадаптація при посттравматичному стресі у жінок / Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І. / – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016. – 128 с.
17. Чабан О.С. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування): Посібник / О. С.Чабан, О. О. Хаустова. – К.: ТОВ «ДСГ Лтд», 2004. – 96 с.
18. Чабан О.С. Практична психосоматика: діагностичні шкали. Навчальний посібник / О. С.Чабан, О. О. Хаустова та ін. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2019 - 112с.
19. Чабан О.С. Медична психологія. Еталони практичних навичок / Чабан О.С., Хаустова О.О., Омелянович В.Ю. // «Магнолія 2023», 2023. - 360 с.
20. Чугунов Психопатологічна синдромологія: психотерапевтичні підходи «Магнолія 2023», 2023. - 360 с.
21. Beck AT, Rush J, Shaw B, Emery G. Cognitive Therapy of Depression. Guilford: Guilford Press; 1979.
22. Belov O. Dynamics of psychopathological symptoms in the post-COVID-19 period / О. О. Belov, N. G. Pshuk, A. M. Skrypnikov, L. O. Herasymenko, R. I. Isakov // Світ медицини та біології. – 2024. – № 1 (87). – Р. 31–35.
23. Borysenko V. V., Kydon, P. V.Kazakov, O. A., Shnyder, V. V. Hryn, K. V. Fysun, Yu. O. Isakov, R. I. Herasymenko L.O. Psychosocial maladaptation in the context of anxiety and depressive disorders under conditions of social and stressful events in Ukraine Azerbaijan Medical Journal. – 2023. – № 3. – P. 90–95.
24. Bugental, J. F. T. (2001). Closing statements. In K. J. Schneider, J. F. T. Bugental, J. F. Pierson (Eds.), The handbook of humanistic psychology: Leading edges in theory, research, and practice (pp. 667–668). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
25. Cain D.J. (2002). Defining characteristics, history, and evolution of humanistic psychotherapies. In D. J. Cain (Ed.)& J. Seeman (Associate Ed.), Humanistic psychotherapies: Handbook of research and practice (pp. 3–54). Washington, DC: American Psychological Association.
26. Charles M. Morin “Insomnia disorder” / Charles M. Morin, Christopher L. Drake, Allison G. Harvey, Andrew D. Krystal Rachel Manber, Dieter Riemann⁶ and Kai Spiegelhalder./ DOI: 10.1038/nrdp.2015.26
27. Cryan JF. Stress and the Microbiota-Gut-Brain Axis: An Evolving Concept in Psychiatry. Can J Psychiatry 61: 201-203, 2016.
28. Isakov R., V. V. Borysenko, O. A. Kazakov, Kydon P., Yu. Fysun, Herasymenko L. Psychosocial maladjustment, quality of life and social functioning of caregivers of patients with vascular dementia and Alzheimer's disease// Isakov R., V. V. Borysenko, O. A. Kazakov // Azerbaijan Medical Journal. – 2022. – № 4. – P. 60–66.
29. Davidson J., Hugnes D., Blazer D., George L.K. (1991) Post-traumatic stress disorder in the community An. epidemiological study. Psychological Medicine, 21, 713-721.

30. Herasymenko L. O. Clinical features of adjustment disorder in internally displaced women / L. O. Herasymenko, R. I. Isakov, A. V. Halchenko, P. V. Kydon // *Wiadomosci Lekarskie*. – 2020. – T. LXXIII, № 6. – P. 1154–1157.
31. Howlett J.R. Prevention of trauma and stressor-related disorders: a review / J.R. Howlett, M.B. Stein // *Neuropsychopharmacology*. – 2016. – Vol. 41, № 1. – P. 357–369.
32. Isakov R. I. Clinical and psychopathological features of internally displaced women with adjustment disorders / R. I. Isakov, A. M. Skrypnikov, L. O. Herasymenko [et al.] // *Світ медицини та біології*. – 2021. – № 1 (75). – С. 64–68.
33. Pearlin L.I. The social contexts of stress / L.I. Pearlin // *Handbook of stress. Theoretical and clinical aspects* / Eds. L. Goldberger, S. Breznitz. N.Y.: The Free Press, 2012. - P. 367-379.
34. Pshuk N.G. Belov O.O Some trends of clinical and symptomatic pathomorphosis of depressive disorders taking into account the age factor. *Wiadomości Lekarskie*. 2019. Tom LXXII, N. 9 (II). P. 1786-1790.
35. Shapiro F (1999) Eye movement desensitization and reprocessing and the anxiety disorders Clinical and research implications an integrated psychotherapy treatment. *Journal of Anxiety Disorders*, 13, 35-67.
36. Skrypnikov A. Specific of social support and guilt, anxiety and stress in family relations in women with depressive disorders of different genesis and psychosocial maladaptation /A. Skrypnikov, R. Isakov // *Norwegian Journal of development of the International Science*. – 2019. – № 32. – P. 13–21.
37. Skrypnikov A., Herasymenko L., Kydon P., Sheffel A. Clinical and psychopathological characteristics of psychotic disorders of senile age, occurring in the postoperative period // Skrypnikov A., Herasymenko L., Kydon P/ *Psychiatria Danubina*. – 2022. – Vol. 34, suppl. 10. – P. 115–119.
38. Skrypnikov A.M. Medical psychology Textbook / A.M. Skrypnikov, Herasymenko L.O., Isakov R.I., Rud V.O. / «Магнолія 2023», 2023. - 177 p.

Інтернет-ресурс:

- <http://www.psychiatry.ua/books/>
- Стандарти медичної допомоги України
(<http://www.moz.gov.ua/ua/portal/standards>)
 - Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
 - National Guideline Clearinghouse <https://www.guideline.gov/>
 - The Cochrane Collaboration The Cochrane Library
<http://www.cochrane.org/>
 - National Institute for Health and Clinical Excellence (NICE)
<https://www.nice.org.uk/>
 - The National Health and Medical Research Council (NHMRC)
<https://www.nhmrc.gov.au>
 - Royal College of Physicians <https://www.rcplondon.ac.uk/>
 - AMA (American Medical Association) <https://www.ama-assn.org/>
 - Закон України "Про психіатричну допомогу" в редакції від 20.12.2018р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>